GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Eksploracja danych

KLASYFIKACJA I REGRESJA cz. 2

Wojciech Waloszek

wowal@eti.pg.gda.pl

Teresa Zawadzka

tegra@eti.pg.gda.pl

Katedra Inżynierii Oprogramowania
Wydział Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki
Politechnika Gdańska

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Budowa reguł decyzyjnych

- Reguły decyzyjne są bardzo popularną formą wyrażania zasad klasyfikacji,

- Budowane są różnymi metodami, jedną z nich jest metoda oparta na podejściu separate-and-conquer

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Pokrycie i poprawność reguły

S.C.	D.O.R.	Wiek	Wykształcenie	Sam.	Z.K.
S	800	32	wyższe	tak	tak
S	1200	35	średnie	tak	tak
S	700	26	podstawowe	nie	nie
M	600	45	wyższe	nie	tak
M	650	38	średnie	tak	tak
S	900	28	wyższe	nie	nie
S	1100	65	średnie	tak	nie
M	500	22	średnie	nie	nie
S	800	43	podstawowe	tak	nie

`if Sam.=nie then Z.K.=nie`

Pokrycie: *s* = 4 **Poprawność: *a* = 3 / 4**

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Pokrycie i poprawność reguły (2)

- Pokrycie (ang. *coverage*, *support*) to liczba przykładów, dla których zadziała reguła (które spełniają część testową reguły).

- Poprawność (ang. *accuracy*, *confidence*) to liczba przykładów poprawnie klasyfikowanych przez regułę.

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Budowa reguł

S.C.	D.O.R.	Wiek	Wykształcenie	Sam.	Z.K.
S	800	32	wyższe	tak	tak
S	1200	35	średnie	tak	tak
S	700	26	podstawowe	nie	nie
M	600	45	wyższe	nie	tak
M	650	38	średnie	tak	tak
S	900	28	wyższe	nie	nie
S	1100	65	średnie	tak	nie
M	500	22	średnie	nie	nie
S	800	43	podstawowe	tak	nie

1. **Mamy wyróżniony atrybut decyzyjny, wyznaczający *klasy***
2. **Budujemy regułę pod kątem najlepszej poprawności i, w drugim rzędzie, największego pokrycia.**
3. **Rozpoczynamy od pustej reguły wyznaczając kolejne testy.**

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Budowa reguły decyzyjnej

Do reguły pustej:

```
if ? then Z.K.=?
```

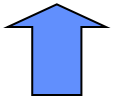

wstawiamy „na próbę” wszystkie możliwe testy proste (z rezultatem):

```
S.C.=S
S.C.=M
Wykształcenie=podstawowe
Wykształcenie=średnie
Wykształcenie=wyższe
Sam.=tak
Sam.=nie
```

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Budowa reguły decyzyjnej (2)

S.C.	D.O.R.	Wiek	Wykształcenie	Sam.	Z.K.
S	800	32	wyższe	tak	tak
S	1200	35	średnie	tak	tak
S	700	26	podstawowe	nie	nie
M	600	45	wyższe	nie	tak
M	650	38	średnie	tak	tak
S	900	28	wyższe	nie	nie
S	1100	65	średnie	tak	nie
M	500	22	średnie	nie	nie
S	800	43	podstawowe	tak	nie

`if S.C.=S then Z.K.=?`

`if S.C.=S then Z.K.=nie`

Pokrycie: *s* = 6

Poprawność: *a* = 4 / 6

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Budowa reguły decyzyjnej (3)

Po zbadaniu wszystkich testów otrzymujemy:

	a	*s*
S.C.=S	4/6	6
S.C.=M	2/3	3
Wykształcenie=podstawowe	2/2	2
Wykształcenie=średnie	2/4	4
Wykształcenie=wyższe	2/3	3
Sam.=tak	3/5	5
Sam.=nie	3/4	4

Wybieramy test o największej poprawności

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Budowa reguły decyzyjnej (4)

- Ponieważ osiągnięta poprawność wynosi 100%, pierwsza reguła jest gotowa:

```
if Wykształcenie=podstawowe then Z.K.=nie
```

- Następne reguły budowane są analogicznie po zastosowaniu zasady separate-and-conquer

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Separate-and-conquer

S.C.	D.O.R.	Wiek	Wykształcenie	Sam.	Z.K.
S	800	32	wyższe	tak	tak
S	1200	35	średnie	tak	tak
S	700	26	podstawowe	nie	nie
M	600	45	wyższe	nie	tak
M	650	38	średnie	tak	tak
S	900	28	wyższe	nie	nie
S	1100	65	średnie	tak	nie
M	500	22	średnie	nie	nie
S	800	43	podstawowe	tak	nie

1. **W zbiorze przykładów wyróżniliśmy dwa pokrywane przez regułę**
2. **Usuwamy te przykłady z naszego zbioru trenującego, a dla pozostałej jego części stosujemy ponownie procedurę budowy najlepszej reguły**

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Budowa kolejnych reguł

- Ponownie rozpoczynamy od reguły pustej, rozważając pozostałe testy:

```
S.C.=S
S.C.=M
Wykształcenie=średnie
Wykształcenie=wyższe
Sam.=tak
Sam.=nie
```

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Budowa kolejnych reguł (2)

Po zbadaniu wszystkich testów otrzymujemy:

	a	*s*
S.C.=S	2/4	4
S.C.=M	2/3	3
Wykształcenie=średnie	2/4	4
Wykształcenie=wyższe	2/3	3
Sam.=tak	3/4	4
Sam.=nie	2/3	3

Wybieramy test o największej poprawności

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Budowa kolejnych reguł (3)

- Ponieważ osiągnięta poprawność wynosi 75%, regułę można jeszcze poprawić:

```
if Sam.=tak then Z.K.=tak
```

- Regułę możemy rozbudowywać, wybierając kolejne testy:

```
if Sam.=tak and ? then Z.K.=?
```

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Rozbudowa reguły

S.C.	D.O.R.	Wiek	Wykształcenie	Sam.	Z.K.
S	800	32	wyższe	tak	tak
S	1200	35	średnie	tak	tak
S	700	26	podstawowe	nie	nie
M	600	45	wyższe	nie	tak
M	650	38	średnie	tak	tak
S	900	28	wyższe	nie	nie
S	1100	65	średnie	tak	nie
M	500	22	średnie	nie	nie
S	800	43	podstawowe	tak	nie

Przy rozbudowywaniu reguły ograniczmy się do rozpatrywania przykładów pokrywanych przez pierwszy test niepokrywanych przez poprzednie reguły.

```
if Sam.=tak and ? then Z.K.=?
```

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Rozbudowa reguły (2)

- W miejsce „?” moglibyśmy wstawić jeden z testów wartości atrybutów nominalnych:

```
S.C.=S
S.C.=M
Wykształcenie=średnie
Wykształcenie=wyższe
```

- Pokrycie i poprawność tak wygenerowanej reguły sprawdzamy analogicznie jak poprzednio

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Rozbudowa reguły (3)

S.C.	D.O.R.	Wiek	Wykształcenie	Sam.	Z.K.
S	800	32	wyższe	tak	tak
S	1200	35	średnie	tak	tak
S	700	26	podstawowe	nie	nie
M	600	45	wyższe	nie	tak
M	650	38	średnie	tak	tak
S	900	28	wyższe	nie	nie
S	1100	65	średnie	tak	nie
M	500	22	średnie	nie	nie
S	800	43	podstawowe	tak	nie

`if Sam.=tak and S.C.=S then Z.K.=?`

Pokrycie: *s* = 3 **Poprawność: *a* = 2 / 3**

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Rozbudowa reguły (4)

Po zbadaniu testów otrzymujemy:

	a	*s*
S.C.=S	**2/3**	**3**
S.C.=M	**1/1**	**1**
Wykształcenie=średnie	**2/3**	**3**
Wykształcenie=wyższe	**1/1**	**1**

Moglibyśmy na tym poprzestać, wybierając test o największej poprawności, ale tutaj włączymy do rozważań atrybuty numeryczne

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Obsługa atrybutów numerycznych

Testy dla atrybutów numerycznych mogą być wyznaczane na różne sposoby – również omówioną metodą podziału binarnego minimalizującego entropię:

Wiek:	**32**	**35**	**38**	**65**
Z.K.:	**tak**	**tak**	**tak**	**nie**

Co daje nam dwa dodatkowe testy do rozpatrzenia:

`Wiek<=45`
`Wiek>45`

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Rola pokrycia

- Tym razem otrzymujemy wynik:

	a	*s*
S.C.=S	2/3	3
S.C.=M	1/1	1
Wykształcenie=średnie	2/3	3
Wykształcenie=wyższe	1/1	1
Wiek<=45	3/3	3
Wiek>45	1/1	1
D.O.R.<=900	2/2	2
D.O.R.>900	1/2	2

Wybieramy test o największej poprawności i największym pokryciu

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Kolejne kroki

- Ponieważ osiągnięta poprawność wynosi 100%, druga reguła jest gotowa:

```
if Sam.=tak and Wiek<=45 then Z.K.=tak
```

- Cały proces jest powtarzany (następna iteracja) po kolejnym zastosowaniu zasady separate-and-conquer

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Kolejne kroki (2)

S.C.	D.O.R.	Wiek	Wykształcenie	Sam.	Z.K.
S	800	32	wyższe	tak	tak
S	1200	35	średnie	tak	tak
S	700	26	podstawowe	nie	nie
M	600	45	wyższe	nie	tak
M	650	38	średnie	tak	tak
S	900	28	wyższe	nie	nie
S	1100	65	średnie	tak	nie
M	500	22	średnie	nie	nie
S	800	43	podstawowe	tak	nie

```
if Wykształcenie=podstawowe then Z.K.=nie
if Sam.=tak and Wiek<=45 then Z.K.=tak
if S.C.=S then Z.K.=nie
if D.O.R.<=500 then Z.K.=nie else Z.K.=tak
```

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Budowa reguł – komentarz

- Zastosowanie zasady separate-and-conquer sprawia, że wygenerowane reguły muszą być rozpatrywane łącznie i w kolejności,
- Metoda w sposób naturalny radzi sobie z brakującymi wartościami atrybutów (są one „spychane” do następnej iteracji),
- Metodę można rozszerzyć o pewne mechanizmy uogólniające, przycinające reguły według pewnych zależności statystycznych

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Budowa reguł – podsumowanie

Algorytm budowy reguł decyzyjnych:

1. Zadanie: predykcja (klasyfikacja)
2. Struktura modelu: reguły rozpatrywane w kolejności
3. Funkcja oceny jakości: poprawność (1) i pokrycie (2)
4. Metody przeszukiwania: zachłanna, separate-and-conquer
5. Dodatkowe założenia:

   Obsługa atrybutów numerycznych metodą podziału binarnego minimalizującego entropię

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Dziękujemy za uwagę

Zapraszamy na wykład:

KLASYFIKACJA I REGRESJA cz. 3